

ФОРМУВАННЯ В МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРЕДМЕТНО-МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Бартків О. С.

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
загальної педагогіки та дошкільної освіти
Волинського національного університету імені Лесі Українки
ORCID ID: 0000-0003-1301-2169

Антонюк В. З.

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри
загальної педагогіки та дошкільної освіти,
декан факультету педагогічної освіти та соціальної роботи
Волинського національного університету імені Лесі Українки
ORCID ID: 0000-0002-6080-8728

Сільчук А. М.

асистент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти
Волинського національного університету імені Лесі Українки
ORCID ID: 0009-0005-5526-1480

Актуальність проблеми зумовлена модифікацією змісту професійної підготовки майбутніх педагогів відповідно до вимог Концепції Нової української школи та Професійного стандарту вчителя закладу загальної середньої освіти.

Мета статті полягає в обґрунтуванні змістового потенціалу педагогіки у формуванні предметно-методичної компетентності в майбутніх педагогів.

Для реалізації мети вважаємо за необхідне розкрити такі завдання: 1) уточнити сутність предметно-методичної компетентності майбутніх педагогів і визначити її формування; 2) виявити змістовий потенціал освітнього компонента (далі ОК) «Педагогіка» у формуванні предметно-методичної компетентності в майбутніх педагогів.

Предметно-методична компетентність потрактована як здатність майбутніх педагогів володіти колом компетенцій з предметної спеціальності й методикою відбору та використання змісту, методів, форм організації процесу навчання в закладах загальної середньої освіти й визнання цієї компетентності як особистісної цінності, без сформованості якої професійна діяльність буде не ефективною.

Визначено структуру предметно-методичної компетентності, яка включає здатності відбирати й моделювати зміст, використовувати сучасні методи й технології навчання, здійснювати інтегроване навчання, формувати ціннісні ставлення здобувачів освіти й формувати їхні ключові компетентності.

Відзначено значний змістовий потенціал освітнього компонента «Педагогіка» у формуванні предметно-методичної компетентності здобувачів педагогічних професій. Зазначено, що під час моделювання (мікрОВикладання) фрагментів уроків з предметної спеціальності в майбутніх педагогів формуються предметно-методичні здатності відбирати зміст, методи, засоби й форми організації навчання.

Ключові слова: майбутні педагоги, предметно-методична компетентність, предметна спеціальність, освітній компонент «Педагогіка», зміст, методи, форми організації навчання.

Bartkiv O. S., Antoniuk V. Z., Silchuk A. M. Formation of subject-methodological competence in future teachers

The relevance of the problem is determined by the need to modify the content of professional training for future teachers in accordance with the requirements of the New Ukrainian School Concept and the Professional Standard for teachers of general secondary education institutions.

The purpose of this article is to substantiate the content potential of pedagogy in forming subject-methodological competence in future teachers. To achieve this goal, the following tasks have been set: 1) to

clarify the essence of subject-methodological competence in future teachers and to define the process of its formation; 2) to identify the content potential of the educational component (hereinafter referred to as EC) "Pedagogy" in the formation of subject-methodological competence in future teachers.

Subject-methodological competence is interpreted as the ability of future teachers to master a range of competencies in their subject area and to select and apply content, methods, and organizational forms of the teaching process in general secondary education institutions, as well as to recognize this competence as a personal value, without which professional activity cannot be effective.

The structure of subject-methodological competence is defined, including the ability to select and model content, use modern teaching methods and technologies, implement integrated learning, foster value-based attitudes in learners, and develop their key competencies.

The article highlights the significant content potential of the educational component "Pedagogy" in forming subject-methodological competence among prospective teaching professionals. It is noted that through the modeling (microteaching) of lesson fragments in their subject specialty, future teachers develop subject-methodological skills in selecting content, methods, tools, and forms of organizing learning.

Key words: future teachers, subject-methodological competence, subject specialty, pedagogy, content, methods, forms of learning organization.

Вступ. Особливістю побудови освітнього процесу в Новій українській школі є використання оптимального змісту навчання, упровадження форм і методів, які забезпечують суб'єкт-суб'єктну взаємодію його учасників. А це можливо за умови сформованості в педагогів здатностей розуміння змісту навчання, його обсягу й критеріїв відбору відповідно до обов'язкових результатів навчання; володіння інноваційними технологіями й формами організації навчання; створення розвивального середовища задля формування в школярів ключових компетентностей і наскрізних умінь; ціннісної спрямованості майбутньої педагогічної діяльності тощо.

У Професійному стандарті вчителя закладу загальної середньої освіти визначено, що в педагога має бути сформована предметно-методична компетентність, яка забезпечує реалізацію такої трудової функції вчителя, як навчання здобувачів освіти предметів та інтегрованих курсів [11].

У Концепції Нової української школи зацентовано увагу на необхідності підготовки педагога, який уміє:

- ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, навчатися впродовж життя, критично мислити;
- упроваджувати новий зміст освіти, оснований на формуванні компетентностей, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві;
- створювати сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби й технології для навчання учнів, освітян, батьків не лише в приміщенні закладу освіти;

– постійно працювати над собою, готувати власні авторські навчальні програми, власноруч обирати підручники, методи, стратегії, способи й засоби навчання, активно виражати власну фахову думку [6].

Усе висловлене вище підкреслює необхідність підготовки вчителя зі сформованою системою компетентностей, серед яких і предметно-методична.

Останніми роками поняття предметно-методичної компетентності перебуває в полі зору Я. Єремія, І. Єремія, Г. Локарева, В. Ніконенко, Д. Пріма, Р. Пріма й ін. Так, Я. Єремія та І. Єремія досліджують проблему формування предметно-методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури. Автори зазначають, що збалансоване поєднання теоретичної підготовки з практичним досвідом і застосуванням інноваційних підходів у навчанні є важливими факторами у формуванні предметно-методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в умовах сучасної освіти [5, с. 218]. Г. Локарева та В. Ніконенко аналізують специфіку формування предметно-методичної компетентності майбутніх учителів мистецтва засобами сучасних інноваційних технологій [7]. Д. Пріма й Р. Пріма вивчають методичну компетентність студентів коледжів як складник предметно-методичної [11].

Отже, як засвідчує аналіз, питання формування предметно-методичної компетентності перебуває в полі зору сучасних науковців. Менше уваги вчені приділили розкриттю структури її формування й змістового потен-

ціалу освітнього компонента (далі – ОК) «Педагогіка» у формуванні в майбутніх педагогів предметно-методичної компетентності, оскільки саме педагогіка як ОК в системі професійно-педагогічної підготовки закладає основи формування системи компетенцій про зміст, методи, засоби й форми організації процесу навчання в закладах освіти.

Мета статті полягає обґрунтуванні змістового потенціалу педагогіки у формуванні предметно-методичної компетентності в майбутніх педагогів. Для реалізації мети вважаємо за необхідне розкрити завдання: 1) уточнити сутність предметно-методичної компетентності майбутніх педагогів і визначити її структуру; 2) проаналізувати зміст ОК «Педагогіка» у формуванні предметно-методичної компетентності в майбутніх педагогів.

Методи та методики дослідження. У процесі наукового дослідження використано методи аналізу, синтезу, систематизації й узагальнення.

Результати. Предметно-методична компетентність є складником інтегральної компетентності майбутніх педагогів, яку, підтримуючи погляди Є. Дурманенко й О. Бартків [1], визначаємо як здатність реалізовувати комплексні спеціалізовані завдання з розвитку, навчання, виховання школярів у закладах освіти.

Поряд із цим предметно-методична компетентність інтегрує предметну й методичну компетентності. На думку Я. Єремія, предметна компетентність означає знання та розуміння предмета, який викладається, методична компетентність включає знання й уміння застосовувати різноманітні методи та прийоми навчання й виховання [6]. За твердженням Г. Локаревої, В. Ніконенко, предметно-методична компетентність є одним зі складників професійної компетентності, що проявляється в здатності вчителя здійснювати освітній процес у закладах загальної середньої освіти на основі професійних (предметних, психолого-педагогічних, методичних) компетенцій [7]. Н. Опанасенко вважає, що предметно-методична компетентність дає можливість учителю актуалізувати свій педагогічний потенціал, оволодіти знаннями методологічних і теоретичних основ методики навчання різних пред-

метів, концептуальних основ структури і змісту сучасних засобів навчання, вдало застосовувати знання в педагогічній діяльності, виконувати основні професійно-методичні функції [8]. Д. Пріма й Р. Пріма, вивчаючи методичну компетентність студентів коледжів, аналізують її як складник предметно-методичної компетентності та як цілісне, інтегративне особистісно-професійне утворення, що акумулює сукупність професійно-педагогічних, загально-дидактичних і методичних знань, умінь, компетенцій, досвіду, набутих під час професійної підготовки в освітньому процесі педагогічного коледжу [10].

На наше переконання, предметно-методична компетентність потрактована як здатність майбутніх педагогів володіти колом компетенцій з предметної спеціальності й методикою відбору та використання змісту, методів, форм організації процесу навчання в закладах загальної середньої освіти й визнання цієї компетентності як особистісної цінності, без сформованості якої професійна діяльність буде не ефективною.

У Професійному стандарті вчителя закладу загальної середньої освіти [11] визначена предметно-методична компетентність, яка спрямована на реалізацію такої трудової функції педагога, як навчання студентів предметів та інтегрованих курсів, і включає таку систему компетентностей (рис. 1).

Отже, як засвідчує аналіз, структура предметно-методичної компетентності включає здатності моделювати зміст, використовувати сучасні методи й технології навчання, здійснювати інтегроване навчання, формувати ціннісні ставлення здобувачів освіти й формувати їхні ключові компетентності.

Предметно-методична компетентність включає здатність здобувачів педагогічної професії проектувати зміст навчання школярів відповідно до визначених Державним стандартом загальної середньої освіти програмових результатів навчання з кожної освітньої галузі. Під час вивчення ОК «Педагогіка» [9] студенти моделюють фрагмент заняття, підбираючи й упроваджуючи зміст навчання з теми за предметною спеціальністю.

У процесі підготовки до мікрОВикладання акцентуємо увагу молоді на тому, що

Рис. 1. Структура предметно-методичної компетентності вчителя

зміст навчання – це та система знань, умінь і навичок, яка має бути сформована під час вивчення кожної конкретної теми. Тому, підбираючи зміст навчання, насамперед урахуємо його обсяг як кількість елементів змісту, кількість одиниць змісту й кількість елементів, що входять в одиницю. Акцентуємо увагу здобувачів освіти на тому, що структурними елементами, з яких складається обсяг змісту навчального предмета, є такі: а) важливі факти, поняття, закони, теорії науки, у тому числі й найновіші; б) світоглядні ідеї, естетичні й етичні норми, ідеали, що формуються на основі окремої теми навчального предмета; в) методи дослідження й наукового мислення, якими мають оволодіти учні; г) деякі питання історії науки, відомості про її видатних діячів; г) уміння й навички, у тому числі вміння застосовувати знання; д) способи пізнавальної діяльності, логічні операції, мислительні прийоми; е) показники розвитку здібностей, почуттів, необхідних для участі в широкому діапазоні видів діяльності [3].

Необхідним складником предметно-методичної компетентності є здатність добирати й використовувати сучасні та ефективні методи й технології навчання школярів. У цьому контексті формуємо в студентів уміння й навички використовувати методи та прийоми, які умож-

ливають реалізовувати набуті знання не лише в освітньому процесі, а й у процесі життєдіяльності. На формування методичних основ використання різних традиційних і інтерактивних методів навчання спрямована тема ОК «Методи навчання в закладах загальної середньої освіти». Під час моделювання фрагменту уроку з певної освітньої галузі в майбутніх вчителів закріплюємо й узагальнюємо вміння дотримуватися певних критеріїв відбору інноваційних методів навчання учнів базової школи. Інноваційними називають інтерактивні й активні методи та прийоми навчання, які цілеспрямовано використовуються в процесі професійної підготовки задля формування в здобувачів освіти інтегральної та системи загальних і фахових компетентностей організації освітнього процесу з використанням нового, творчого, оригінального, що сприяє ефективному засвоєнню знань, формуванню вмінь і навичок і *soft skills* [5].

Як засвідчує досвід роботи, у процесі моделювання фрагментів уроків студенти використовують методи (технології) навчання, які забезпечують інтерактивну взаємодію між суб'єктами освітнього процесу, серед них – технології кооперативного навчання (змінювані трійки, акваріум, два – чотири всі разом, ланцюжок, діалог, коло ідей, синтез

думок, спільний проєкт тощо); колективно-групового навчання (навчаючи – учусь, мікрофон, незакінчені речення, ажурна пилка, кейс метод, модерації, дерево рішень); технології ситуативного моделювання (симуляції, спрощене судове слухання (суд prose), дидактичні ігри); опрацювання дискусійних питань (займи/зміни позицію, прес, мозковий штурм різні види дискусій тощо) [9]. Поряд з цим у майбутніх педагогів формуємо здатності використовувати хмарні технології навчання, мобільне навчання, QR-коди, STEM-навчання та методи сторітелінгу, кроссенсу, фішбоуну тощо. Цікавими та захопливими на заняттях з педагогіки є практичні вправи із застосуванням конструктора Lego. Акцентуємо увагу студентів на важливості оволодіння технологією «Шість цеглинок», яка спрямована на тренування пам'яті, розвиток моторики, критичного й творчого мислення. Під час виконання різнопланових завдань із використанням цеглинок у майбутніх педагогів формуються здатності вдосконалювати в школярів такі важливі вміння, як вирішення проблемних, творчих і дослідницьких завдань [4, с. 102].

Освітній компонент «Педагогіка» має на меті й формування в майбутніх педагогів здатностей організовувати інтегроване навчання [9]. Під інтегрованим навчанням розуміємо цілеспрямований процес взаємодії суб'єктів навчання, який побудований на основі об'єднання всіх його компонентів (змісту, методів навчання та видів діяльності школярів) і передбачає формування в учнів цілісної системи знань, умінь і навичок про людину, світ, суспільство, природу, мистецтво тощо [2].

Важливим у процесі професійної підготовки є формування в майбутніх фахівців здатностей обирати форми організації освітнього процесу, ефективні для формування особистості. Під формами організації навчання в школі розуміємо зовнішнє вираження взаємоузгодженої діяльності вчителя й учнів з метою формування в них системи компетентностей. У майбутніх педагогів формуємо здатності застосовувати нетрадиційні форми організації навчання: квест, гра, подорож, конференція, семінар, тренінг, подорож тощо.

Разом із цим здійснюємо підготовку здобувачів вищої освіти до організації різноманітної навчально-пізнавальної діяльності школярів (фронтальної, парної, групової, колективної та індивідуальної), наголошуючи на перевагах і недоліках кожної з них і необхідності дотримуватися вимог до їх використання. Захопливим для студентів є проведення вправ із дотримання певного стилю діяльності (індивідуального типу) під час групової роботи, який має враховувати викладач (табл. 1).

Наголошуємо майбутнім педагогам на черговості ролей під час групової роботи, на тому, що виконання певної ролі активізує кожного учасника групи, підвищує відповідальність за спільне виконання завдань.

Предметно-методична компетентність включає здатність майбутніх педагогів формувати в учнів ключові компетентності, наскрізні вміння й визначати їх рівні. З огляду на це, ОК «Педагогіка» передбачає формування системи компетенцій організовувати оцінювання й контроль навчальних досягнень учнів, особливо в умовах НУШ. Відповідно до нормативного документа, змінюються підходи до оцінювання навчальних результатів школярів, яке має ґрунтуватися на позитивному принципі, що передусім передбачає врахування рівня досягнень учня, а не ступеня його невдач [12]. Навчальна діяльність має не просто дати людині суму знань, умінь і навичок, а сформувати її компетентність як загальну здатність, що базується на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, набутих завдяки навчанню. Компетентності учнів формуються на основі опанування багатокomпонентним змістом початкової загальної освіти шляхом відповідних педагогічних технологій. Виявлення рівня навчальних досягнень відбувається в процесі контролю, який допомагає отримати зворотну інформацію про хід протікання освітнього процесу; дає викладачеві змогу аналізувати результати власної педагогічної діяльності й корегувати її, а студентів знайомить із тими програмовими результатами навчання, якими мають оволодіти школярі.

Ще інтегрованим складником предметно-методичної компетентності є здатність

Таблиця 1

Стиль роботи вчителя під час групової форми організації пізнавальної діяльності учнів [3]

Тип	Характерні особливості	Внесок у роботу групи	Негативні прояви
Виконавець	Консервативні, дисципліновані, надійні	Утілюють плани й ідеї	Дещо негнучкі до змін, загальмовано реагують на нові ідеї
Голова	Зрілі в судженнях, упевнені, викликають довіру	Усвідомлюють мету й можливості, мотивують інших, сприяють прийняттю остаточного рішення	Невиражені інтелектуальні та творчі здібності.
Збуджувач активності	Динамічні, збуджені, здатні швидко охолонути	Сперечаються, тиснуть на інших, знаходять обхідні шляхи	Піддаються на провокацію, можуть гарячкувати
Генератор ідей	Розумні, мислячі, розвинута уява, оригінальні	Придумують оригінальні ідеї, здатні вирішувати складні проблеми	Нездатні керувати ординарними людьми, спілкуватися й відстоювати власні ідеї
Дослідник ресурсів	Екстраверти, ентузіасти, допитливі, комунікабельні	Досліджують нові можливості, розвивають контакти, проводять переговори	Утрачають інтерес до справи, як тільки зникає ентузіазм
Критик-аналітик	Розсудливі, інтелектуали, об'єктивні, нудні	Аналізують, бачать усі альтернативи, продумують можливі результати	Песимісти, образливі, прямолінійні, нездатні переконати інших
Командний гравець	Комунікабельні, поступливі, здатні до сприйняття ідей і завдань	Прислухаються до чужих думок, нагромаджують досвід, установлюють контакти заради спільного результату, долають суперечності	Нерішучі в критичних ситуаціях, не здатні виявити власну ініціативу
Пасивний спостерігач	Неконтактні, неговіркі, недостатній інтелектуальний розвиток	Намагаються вникнути в зміст групової роботи	Словесно не реагують на те, що відбувається в групі, відсиджуються за «спиною» активістів, не вникаючи в сутність роботи

фахівця виховувати ціннісні ставлення в школярів. Виховувати цінності учнів може вчитель, який сам ціннісно сприймає свою професійну діяльність. Під час вивчення педагогіки важливим є створення в майбутніх педагогів «ціннісного профілю вчителя», який інтегрує таке: «1) особистісний смисл необхідності оволодіння педагогічною майстерністю, який проявляється в ефектах емоційного забарвлення (інтерес до професійного зростання й досягнення педагогічної майстерності); 2) змістові настанови, що впливають на перебіг процесів формування основ педагогічної майстерності майбутнього вчителя; 3) мотиви, що спонукають опанування основами педагогічної майстерності; 4) змістові конструкти, помітні в ефектах приписування життєвого смислу об'єктові або явищу, що є носієм значущих якостей; 5) особистісна цінність, що проявляється в ефектах смислотворення, пов'язаного не з актуальною динамікою

потреб, а з ідеальною моделлю належного – моделлю вчителя-майстра» [12, с. 26].

Висновки. Отже, у процесі вивчення педагогіки формуються загальні основи предметно-методичної компетентності майбутнього вчителя, які узагальнюються й поглиблюються під час вивчення методик навчальних предметів, у процесі проходження різних видів педагогічної практики та самоосвітньої діяльності майбутніх педагогів. Лише за цілеспрямованого використання інтерактивних форм і методів вивчення педагогіки, створення сприятливого середовища, елементів квазіпрофесійної діяльності, умотивованості студентів і створення ситуацій успіху формування предметно-методичної компетентності буде ефективним.

Формування предметно-методичної компетентності майбутніх педагогів під час вивчення педагогіки включає організацію освітнього процесу з формування системи

компетенцій визначати мету, зміст, завдання, методи, засоби, форми організації навчання задля досягнення прогнозованого результату сформованості в школярів знань, умінь і навичок.

Подальшого вивчення потребують питання ефективності використання інноваційних технологій вивчення педагогіки в процесі формування в майбутніх педагогів предметно-методичної компетентності.

Список використаних джерел

1. Бартків О., Дурманенко Є. Інтегральна компетентність як базова у підготовці майбутнього вихователя. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2022. Вип. 1(1). С. 18–24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apv_2022_1%281%29_5.
2. Бартків О., Семенов О. Інтегроване навчання дітей дошкільного віку: навчально-методичний посібник. Луцьк : ОПП Ю. Мажула, 2024. 207 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/26000>.
3. Грицюк Л. К., Лякішева А. В. Методика викладання навчальних дисциплін соціально-педагогічного спрямування : навчальний посібник. Луцьк, 2013. 513 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/4034>.
4. Дурманенко Є. А., Дурманенко О. Л., Бартків О. С. Підготовка майбутніх педагогів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 62. Том 1. С. 98–102. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/62/part_1/62-1_2023.pdf.
5. Єремія Я., Єремія І. Формування предметно-методичної компетентності майбутніх учителів фізичної культури в умовах сучасної освіти: теоретичні аспекти. *Physical culture and sport: scientific perspective*. 2024. № 1(1). С. 216–219. <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.1.33>.
6. Концепція Нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
7. Локарева Г. В., Ніконенко В. Ю. Формування предметно-методичної компетентності майбутніх учителів мистецтва засобами сучасних інноваційних технологій. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2022. № 3 (43). С. 63–71.
8. Опанасенко Н. І. Дидактика початкової освіти: навчально-методичний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2019. 176 с.
9. Педагогіка: силабус освітнього компонента, 2024 / розробник О. Бартків. 2024. URL: <https://drive.google.com/file/d/1jvBvrqKbS06vmbsmXE31ih4-ScXpashw/view>.
10. Пріма Р. М., Пріма Д. А. До питання формування методичної компетентності майбутніх учителів початкових класів у педагогічному коледжі. *Наукові записки*. 2024. № 213. С. 62–65.
11. Професійний стандарт вчителя загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>.
12. Смалько О., Бартків О. Формування основ педагогічної майстерності майбутніх учителів. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2021. Вип. 1(48). С. 24–28. URL: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/article/view/234891>.

References

1. Bartkiv O., Durmanenko Ye. (2022). Integralna kompetentnist yak bazova u pidhotovtsi maibutnoho vykhovatelja [Integral competence as a basic competence in preparing a future educator] *Acta Paedagogica Volynienses*. 1(1). 18–24. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apv_2022_1%281%29_5 [in Ukrainian].
2. Bartkiv O., Semenov O. (2024). Intehrovane navchannia ditei doshkilnoho viku [Integrated education for preschool children]: navch.-metod. posib.. Lutsk : OPP Yu. Mazhula, 2024. 207. Retrieved from: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/26000> [in Ukrainian].
3. Hrytsiuk L. K., Liakisheva A. V. (2013). Metodyka vykladannia navchalnykh dystsyplin sotsialno-pedahohichnoho spriamuvannia [Methodology of teaching educational disciplines in socio-pedagogical fields]: navch. posib. Lutsk, 513. Retrieved from: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/4034> [in Ukrainian].
4. Durmanenko Ye. A., Durmanenko O. L., Bartkiv O. S. (2023). Pidhotovka maibutnikh pedahohiv do vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii v osvithomu protsesi [Preparation of future teachers for the use of innovative technologies in the educational process]. *Innovatsiina pedahohika*. 62. 98–102. Retrieved from: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/62/part_1/62-1_2023.pdf [in Ukrainian].
5. Ieremiia Ya., Yeremiia I. (2024). Formuvannia predmetno-metodychnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury v umovakh suchasnoi osvity: teoretychni aspekty [Formation of Subject-Methodical Competence of Future Physical Education Teachers in the Conditions of Modern Education: Theoretical Aspects]. *Physical culture and sport: scientific perspective*, 1(1). 216–219. <https://doi.org/10.31891/pcs.2024.1.33> [in Ukrainian].

6. Kontsepsiia Novoi ukrainskoi shkoly (2016) [The Concept of the New Ukrainian School]. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> [in Ukrainian].
7. Lokarieva H. V., Nikonenko V. Iu. (2022). Formuvannia predmetno-metodychnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv mystetstva zasobamy suchasnykh innovatsiinykh tekhnolohii [The Formation of Subject-Matter and Methodological Competence of Future Art Teachers through Modern Innovative Technologies]. *Pedahohichni nauky: teoriia ta praktyka*. № 3 (43). 63–71 [in Ukrainian].
8. Opanasenko N. I. *Dydaktyka pochatkovoï osvity* (2019). [Didactics of primary education]: navch.-metod. posib. Kyiv : Vydavnychiy Dim «Slovo», 176 [in Ukrainian].
9. Pedahohika (2024). [Pedagogy]: sylabus OK, O. Bartkiv. Retrieved from: <https://drive.google.com/file/d/1jvBvrqKbS06vmbsmXE31ih4-ScXpashw/view> [in Ukrainian].
10. Prima, R. M., & Prima, D. A. (2024). Do pytannia formuvannia metodychnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv u pedahohichnomu koledzhi [On the Issue of Forming Methodological Competence of Future Primary School Teachers in a Pedagogical College]. *Naukovi zapysky*. № 213, 62–65.
11. Profesiynyi standart vchytelia zahalnoi serednoi osvity (2024). [Professional Standard for General Secondary Education Teachers]. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>.
12. Smalko O., Bartkiv O. (2021). Formuvannia osnov pedahohichnoi maisternosti maibutnikh uchyteliv [Formation of fundamentals of pedagogical skills of future teachers]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu*. Vypusk 1 (48). 24–28. Retrieved from: <http://visnyk-ped.uzhnu.edu.ua/article/view/234891>.